

Angelägna frågor av olika slag

Förändringar av ekonomistyrningens modeller och metoder har varit vanligt förekommande inom offentlig förvaltning under det senaste decenniet. Mer företagsliknande modeller har införts med det uttalade syftet att åstadkomma en fokusering på ekonomi och bidra till ett ökat ekonomiskt medvetande inom organisationen. En omfattande forskning har bedrivits kring fenomenet med särskilt fokus på att försöka förklara varför reformerna lanserats och införts och hur reformidéerna har spridits mellan olika områden och organisationer. Ett av de länder där politiska beslut fattats om genomgripande förändringar av ekonomistyrningen är Italien. Nya författningar från 1993 och 1995 tvingar den offentliga förvaltningens organisationer till förändring. Silvia Gerhardi och Andrea Lippi vid universitetet i Trento, Italien, följer hur reformerna tas emot på kommunal nivå och hur besluten omsätts i praktiken. Huvudfrågan för forskningsarbetet är hur överföringen av ekonomistyrnings modeller från det privata området till det offentliga sker och hur anpassningen genomförs på kommunal nivå. I föreliggande nummer av Kommunal ekonomi och politik publiceras en uppsats utarbetad inom den pågående forskningsverksamheten. Uppsatsen baseras på en omfattande enkätstudie. Tolkningen av enkätsvaren leder bland annat fram till slutsatsen att det inte finns ett sätt att tolka ursprungsmodellen utan många. Det sker lokala översättningar och mångfalden blir stor. Uppsatsen visar vilken typ av kommuner som först anammat modellerna och hur ekonomistyrningens innehåll kan variera. Uppsatsen är ett annorlunda och spännande sätt att beskriva och tolka ekonomistyrningens idé och innehåll.

I Nordland fylke i Norge har genomförts ett försök med syfte att aktivera fler människor i den politiska debatten. Ett stort antal medborgare inbjöds för att delta i diskussioner om angelägna miljöfrågor. Syftet med försöket och forskningsprojektet är att studera huruvida den genomförda aktiviteten leder till ett fortsatt politiskt engagemang bland de medverkande. Audun Offerdahl och Jacob Aars uppsats med titeln "Deltakelse och deliberasjon" är en delrapport inom projektet. Den beskriver studiens referensram och den demokratisyn som projektet baseras på. I uppsatsen beskrivs och tolkas den medverkande gruppens första reaktioner på det genomförda försöket. Författarna menar att försöket så här långt är framgångsrikt ur ett demokratiskt perspektiv. Många annars inte politiskt aktiva valde att delta,

engagemanget under mötet var stort och mötet förändrade också deltagarnas förhållningssätt till miljöfrågor vilket visar att en öppenhet och mottaglighet för argument fanns.

I uppsatsen "Kvinnligt, manligt, cheflikt" författad av Agneta Blom behandlas hur föreställningar om chefskap påverkar kvinnliga och manliga chefers förutsättningar att arbeta som chefer. Det är viktigt framhålls det i inledningen av uppsatsen att skapa ökad medvetenhet om vad som styr rekryteringen till strategiska positioner inom offentlig förvaltning och det är särskilt viktigt att studera vilken påverkan fördomar om kvinnligt och manligt chefskap kan ha för rekrytering och genomförande av chefsrollen. En utgångspunkt för den genomförda studien och uppsatsen är att stereotypen av chef är förknippad med män och denna omständighet kan försvåra för kvinnor att utveckla sitt eget chefskap. Uppsatsen baseras på studier av sex chefer och intervjuer med deras medarbetare. Ett huvudresultat är att kvinnliga och manliga chefer inte uppfattar sin roll olika. Den anger samma egenskaper som viktiga för att vara chef. Stereotypen chef förefaller dominera över könsdimensionen. Däremot uppfattar medarbetarna skillnader. Här är föreställningen om skillnader mellan män och kvinnor framträdande.

Kommunal ekonomi och politik innehåller också en tämligen omfattande genomgång och recension av en nyligen publicerad forskningsrapport kring fenomenet standardisering. Vi avslutar med att uttrycka en förhoppning om givande läsning. Det är angelägna frågor av olika slag som behandlas i detta nummer av tidskriften. Vi skickar med en uppmaning till Dig som forskar inom området Kommunal ekonomi och politik och skicka Dina resultat till vår tidskrift för bedömning och eventuell publicering.

Med förhoppning om givande läsning

Björn Brorström och Henry Bäck
Göteborg i september 1998